

Asociácia na podporu obnoviteľných zdrojov energie

František Bednár
predseda
Námestie sv. Egídia 102/10
058 01 Poprad

Váš list číslo/zo dňa	Naše číslo	Vybavuje/linka	Bratislava
05.01.2026	3837/2026/VOP RZ č. 3092/2026	Mgr. Stehlíková stehlikova@vop.gov.sk	27.02.2026

Upovedomenie o odložení podnetu

Vážený pán Bednár,

obrátili ste sa na mňa s podnetom, na podanie návrhu na začatie konania o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ods. 1 písm. b), čl. 125 ods. 2 a čl. 130 ods. 1 písm. h) Ústavy Slovenskej republiky a poukazujete na to, že **platná právna úprava v oblasti tepelnej energetiky a rozpočítavania nákladov na teplo podľa Vášho názoru vytvára protiústavný stav zasahujúci do vlastníckych práv, práv spotrebiteľov a slobody voľby spôsobu vykurovania**. Podnet zasadzuje problém do kontextu energetickej bezpečnosti, geopolitického vývoja po vypuknutí vojny na Ukrajine a rizík pre centralizovanú energetickú infraštruktúru, pričom zdôrazňujete potrebu decentralizácie výroby tepla a väčšieho využívania obnoviteľných zdrojov energie. Uvádzate, že štát a teplárenský sektor na túto situáciu nereagujú primerane, uprednostňujú investície do centralizovaných rozvodov pred podporou decentralizovaných riešení a zároveň dochádza k zľahčovaniu významu obnoviteľných zdrojov energie zo strany niektorých verejných činiteľov. Súčasne poukazujete na rast cien tepla a riziko energetickej chudoby, doložené konkrétnymi medializovanými prípadmi výrazného zvýšenia platieb domácností.

Namietate predovšetkým ustanovenia zákona o tepelnej energetike a nadväzujúcich vykonávacích vyhlášok, ktoré podľa Vás zaviedli faktickú nútenú viazanosť vlastníkov bytov a nebytových priestorov na centrálny zdroj tepla a znemožnili individuálne rozhodovanie o odpojení a o zriadení vlastného zdroja. Osobitne spochybňujete zmenu § 20 ods. 1 zákona o tepelnej energetike z roku 2014, ktorou bolo vypustené oprávnenie konečného spotrebiteľa ukončiť odber tepla, pričom toto oprávnenie zostalo len odberateľovi ako správcovi alebo spoločenstvu. Tvrdíte, že tým došlo k zásahu do dispozičnej zložky vlastníckeho práva, keď jednotlivец nemôže rozhodovať o technickom spôsobe vykurovania svojho majetku, je nútený odoberať službu od konkrétneho dodávateľa a znášať náklady bez reálnej možnosti voľby. Tento zásah považujete za neprimeraný, svojvoľný a bez preukázaného verejného záujmu, pričom sa opierate aj o skoršiu judikatúru najvyššieho súdu k postaveniu konečného spotrebiteľa.

Ďalej rozporujete § 20 ods. 4 zákona o tepelnej energetike v znení účinnom od roku 2022, ktorý podmieňuje ukončenie odberu tepla z centrálného zdroja splnením osobitných podmienok viazaných na podiel obnoviteľných zdrojov. Podľa Vášho názoru ide len o čiastočné uvoľnenie režimu, ktoré zachováva neprimerané obmedzenia a zavádza nerovné požiadavky na vlastníkov, ktorí chcú prejsť na decentralizovaný zdroj. Uvádzate, že právna úprava zvyhodňuje dodávateľov tepla, umožňuje im vstupovať do povolovacích konaní a blokovať projekty decentralizácie, čím vzniká nevyvážený stav a zásah do autonómie vlastníkov. Namietate rozpor s princípmi právneho štátu, proporcionality, ochrany majetku, spotrebiteľa aj hospodárskej súťaže.

Rozsiahlo namietate aj vykonávacie vyhlášky o rozpočítavaní nákladov na teplo, najmä vyhlášku č. 503/2022 Z. z. a jej novelizácie, ktoré podľa Vás ukladajú vlastníkom finančné povinnosti aj v prípadoch, keď teplo z centrálného zdroja fakticky neodoberajú alebo sú odpojené, prostredníctvom základnej zložky nákladov určenej podľa podlahovej plochy a koeficientov. Tvrdíte, že ide o ukladanie majetkových povinností bez výslovného zákonného základu, čím dochádza k porušeniu zásady zákonnosti a ústavnej požiadavky, že povinnosti možno ukladať len zákonom alebo na jeho základe. Podľa Vás vyhlášky prekračujú zákonné splnomocnenie a fakticky vytvárajú nové povinnosti namiesto vykonávania zákona.

Podrobne opisujete vývoj právnej úpravy rozpočítavania od roku 2005, postupné zvyšovanie podielu základnej zložky a rozširovanie platieb aj na byty s individuálnym vykurovaním, pričom podľa Vás vznikajú situácie, keď platby odpojených bytov prevyšujú ich reálne náklady. Kritizujete používanie pomerových rozdeľovačov vykurovacích nákladov, ktoré nepovažujete za zákonné meradlá, nemerajú energiu v zákonných jednotkách a napriek tomu slúžia ako základ pre finančné rozúčtovanie, čo podľa Vás odporuje metrologickým predpisom. Upozorňujete aj na možné zdravotné a bezpečnostné aspekty zariadení s rádiovým odpočtom a na iniciatívy požadujúce odborné posúdenie a uplatnenie princípu opatrnosti.

Používate aj argument porušenia právnej istoty a predvídateľnosti práva, keďže pravidlá, koeficienty a metodiky sa podľa Vás často menia a vlastníci nevedia predvídať svoje budúce finančné zaťaženie, pričom dochádza aj k dopadom na osoby, ktoré si zriadili individuálne vykurovanie ešte pred sprísnením právnej úpravy. V závere žiadate, aby verejný ochranca práv podal návrh na ústavný súd na preskúmanie súladu napadnutých ustanovení zákona a vyhlášky s ústavou, medzinárodnými záväzkami a zákonmi, aby boli sporné ustanovenia zrušené a aby nová právna úprava rešpektovala vlastnícke práva, slobodu voľby spotrebiteľa a zásadu proporcionality, pričom do prijatia novej úpravy má byť uplatňovaný ústavne konformný výklad, ktorý nebude nútiť vlastníkov platiť za teplo, ktoré neodoberajú, ani zotrvať v nútenom vzťahu s centrálnym dodávateľom.

Verejný ochranca práv je nezávislý ústavný orgán Slovenskej republiky, ktorý v rozsahu a spôsobom ustanoveným zákonom č. 564/2001 Z. z. o verejnom ochrancovi práv v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o verejnom ochrancovi práv“) chráni základné práva a slobody fyzických a právnických osôb pri konaní, rozhodovaní alebo nečinnosti orgánov verejnej moci. **Svoju pôsobnosť ako verejný ochranca práv môžem vykonávať len v oblasti verejnej správy.**

Zákon o tepelnej energetike upravuje právne vzťahy vznikajúce pri výrobe, distribúcii a dodávke tepla medzi dodávateľmi tepla a konečnými odberateľmi. Vzťahy medzi dodávateľom a odberateľom majú zásadne **zmluvný charakter** a predstavujú **záväzkové právne vzťahy** medzi subjektmi práva, ktoré sa spravujú princípmi súkromného práva, pričom rozsah zmluvnej voľnosti je obmedzený osobitnou právnou úpravou energetického odvetvia.

Zákon zároveň ustanovuje osobitné práva a povinnosti účastníkov týchto vzťahov, najmä v oblasti podmienok dodávky tepla, merania a vyhodnocovania spotreby, úhrad za dodané teplo a rozpočítavania nákladov na teplo medzi konečných spotrebiteľov. Ide o zmluvné vzťahy realizované v osobitne regulovanom odvetví energetiky.

Tieto právne vzťahy sa realizujú v súkromnoprávnej sfére, keďže pri ich vzniku a plnení **štát nevystupuje ako nositeľ verejnej moci**, ale vytvára všeobecný normatívny a regulačný rámec, v ktorom do právnych vzťahov vstupujú súkromné subjekty. Práva a povinnosti účastníkov vznikajú predovšetkým zo zmluvy a zo zákona.

Vzhľadom na uvedené zmluvné vzťahy upravené zákonom o tepelnej energetike nemožno zaradiť do oblasti výkonu verejnej správy, ktorá podlieha kontrolnej pôsobnosti verejného ochrancu práv. Ich uplatňovanie nepredstavuje výkon verejnej moci vo vzťahu k jednotlivcom, ale právne usporiadanie **záväzkových vzťahov medzi súkromnými subjektmi**.

Vzhľadom na túto skutočnosť si Vám súčasne dovoľujem oznámiť, že **návrh na začatie konania o súlade právnych predpisov pred Ústavným súdom Slovenskej republiky v danej veci nepodám a podnet odkladám** podľa ustanovenia § 15 ods. 1 písm. a) zákona o verejnom ochrancovi práv, podľa ktorého, verejný ochranca práv podnet **odloží**, ak vec, ktorej sa podnet týka nepatrí do jeho pôsobnosti.

S pozdravom

JUDr. Róbert Dobrovodský, PhD., LL.M. (Tübingen)
verejný ochranca práv